

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 483-1922)

Originalt emne

Foreninger

Foreninger/Fagforeninger

Lønninger

Lønninger/Lønninger i Almindelighed

Rengøringskoner

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 19. oktober 1922](#)
- 2) [Byrådsmødet den 9. november 1922](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 19. oktober 1922 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 483-1922)

Indstilling fra Lønudvalget angaaende Overenskomst med de kommunale Arbejsmænds Fagforening og med Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening.

H. P. Christensen forelagde Forslagene. Det var ikke let at komme nedad, og der havde været ført mange Forhandlinger, før man var naaet til Enighed om et Forslag. For Haandværkernes Vedkommende var Timelønnen nedsat fra 185 Øre til 175½ Øre. For Arbejsmændenes Vedkommende havde der været en Del Vanskeligheder, idet der dels maatte tages Hensyn til Nedgangen i Timeløn for de private Arbejdere, medens en Del Arbejsmænd paa den anden Side var kommen i Lønklasse, og deres Løn kunde man ikke

røre ved, lige saa lidt som de øvrige Maanedslønnede. Man var da enedes om den Mellemvej at dele Arbejds mændene i to Grupper, saaledes at Timelønnen for de faste pensionsberettigede Folk reduceres fra 162 Øre til 155½ Øre og for de løse Arbejders Vedkommende fra 162 Øre til 142½ Øre. Søn- og Helligdagsarbejde havde hidtil været betalt med 100 % Tillæg; det var nu reduceret til 50 % fra Kl. 6-12 Middag. For Overarbejde efter Arbejdstiden vilde Tillæget blive for de første to Timer 30 %, for næste Time 50 %, og derefter 100 %. Disse Bestemmelser gjaldt ogsaa for Kommunens Kedelpassere, og her var tillige indført den Bestemmelse, at de skulde være villige til at tage Ansættelse paa en anden Arbejdsplads, hvis et andet Udvalg fik Brug for en Mand. Taleren vilde anbefale at tiltræde Overenskomsten, som træder i Kraft den 16. Oktober og er gældende indtil 1. April 1923.

Vald. Pedersen erkendte, at der ved denne Overenskomst var vist Resignation fra begge Sider, og vilde gerne have givet Overenskomsten sin Tilslutning, saafremt den havde været ens for alle. Men selv om det maaske ikke kunde nytte, vilde Taleren alligevel rette en indtrængende Henstilling til Byraadet om at slette det Skel, der her var sat mellem Arbejderne. Efter Forslaget skulde de, som havde stadigt Arbejde, lønnes med 155½ Øre pr. Time, altsaa et Afslag paa 6½ Øre, medens de øvrige, som i heldigste Tilfælde kun var beskæftiget 8-9 Maaneder, fik et Afslag paa 20 Øre. Det maatte rent menneskelig set synes uretfærdigt at bære sig saaledes ad mod de Mennesker, der var udsat for at komme ind i de arbejdsløses Rækker, og Taleren kunde af den Grund ikke stemme for Overenskomsten. Samtidig vilde Taleren meget anbefale, at man ved saadanne Overenskomster kom ind paa en procentvis Reduktion, for det var absolut det mest retfærdige. Her havde man taget det meste fra dem, der havde mindst i Forvejen, og det var i det lange Løb ikke en holdbar Taktik, idet det skabte Misfornøjelse, ikke blot hos Arbejderne selv, men ogsaa hos de ledende, naar de skulde have forskelligt lønnede Folk ved det samme Arbejde.

P. Petersen kunde give Hr. Vald. Pedersen Ret i en Del af hans Betragtninger, særlig angaaende den procentvise Nedsættelse; men det havde ikke kunnet lade sig gennemføre denne Gang. Men naar man fra Talerens Side var gaaet med til en Timeløn af 142½ Øre, medens de private Arbejdere fik 112 Øre, saa havde man strakt sig saa vidt, at man nødig skulde have Utaak derfor. Hvorvidt det var for meget eller for lidt at leve af, skulde Taleren ikke komme ind paa, men det var i hvert Fald 30½ Øre mere end private Arbejdere fik for lignende Arbejde, saa disse kunde jo føle sig lige saa brøstholdne over denne Forskel som

de løse Arbejdere ved Kommunen.

Bernt Jensen oplyste, at da Overenskomsten var opsagt, havde Udvalget undersøgt, hvorledes Lønningerne laa i andre Byer, og det viste sig da vanskeligt at undgaa en Reduktion i Aarhus. Men paa den anden Side var Lønnen for Kommunens faste Folk ikke højere end i andre Byer, og selv om det blev nødvendigt at tage en Lønreduktion for visse Klasser, burde man ikke af den Grund stille Kommunens faste Folk daarligere end andre Steder. En procentvis Nedsættelse kunde ikke godt tages her, hvor kun enkelte Overenskomster var opsagte. En ny Bestemmelse var indført m. H. t. Betaling for Vejlængden til Arbejdspladsen, hvilket særlig angik Arbejdet i Skovene. Skovudvalget havde hidtil med Fordel kunnet anvende Folk fra Nabokommunerne, men nu var Organisationens altsaa gaaet med til en Reduktion her imod, at man for Fremtiden beskæftiger Folk fra Aarhus Kommune.

Andr. Christensen bemærkede, at det foreliggende Forslag kun var midlertidigt, idet der skulde optages Forhandlinger sammen med andre Kommuner om Arbejdsforholdene. I og for sig var det et meningsløst Forhold, at der skulde være en saadan Forskel paa Lønnen, men da Kommunens lavest lønnede Folk alligevel var 30 Øre over private Arbejdere, maatte Konsekvensen være, at de højest lønnede skulde længere ned. Skulde der være en Klassificering, burde det snarest være efter Alder og Anciennitet.

Vald. Pedersen havde ikke villet sige Utak til nogen, men tværtimod udtalt sin Anerkendelse af Overenskomsten som Helhed, blot der ikke var indført den nævnte Forskel, som blot skabte Kritik og Ufred paa Arbejdspladserne. Naar private Arbejdere havde 112 Øre i Timen, maatte man tage i Betragtning, at de ofte havde Lejlighed til at faa Akkordarbejde, hvorved Fortjenesten blev en Del større, medens Kommunens Arbejdere ikke havde Adgang dertil. Kommunens Pensionsreglement var i visse Tilfælde hverken til Gavn for Kommunen eller for Arbejderne, bl. a. var der en mærkelig Bestemmelse om Ventepenge, der gjorde megen Skade. Hr. Overretssagførerens Klassificering viste, at han ikke havde noget som helst praktisk Kendskab til Forholdene, for Kommunen beskæftigede overhovedet kun ældre gifte Arbejdere.

H. P. Christensen mente, at Spørgsmaalet om en Deling var et Organisationsspørgsmaal, idet det slet ikke var Udvalgets Paafund, men et Krav fra den Organisation, man havde forhandlet med, og Organisationerne burde derfor se at komme bedre i Kontakt med hinanden, inden der skulde forhandles næste Gang. Men forøvrigt fandtes denne Deling i to

Klasser i næsten alle Byer lige fra København, og Udvalget mente derfor ikke at kunne modsætte sig Kravet her ogsaa. Taleren var selv Tilhænger af, at man ved de kommende Forhandlinger holdt sig til Procentsystemet. Bestemmelsen om Ventepenge var indsat efter Statens Pensionslov; men selvfølgelig burde man være forsigtig med at ansætte flere Folk, end der var absolut Brug for.

Vald. Pedersen indrømmede, at der var Forskel paa Lønnen i flere Byer; men i Aarhus var den nu bleven større end andre Steder Organisationsspørgsmaalet skulde Taleren ikke ved denne Lejlighed komme ind paa, skønt der var Stof nok dertil. Angaaende Pensionsreglementet vilde Taleren henlede Opmærksomheden paa den ny Aldersrentelov. Nu afskedigede man en Del Folk, som ikke havde betalt til Pensionskassen, med en Pension af ca 1000 Kr.; men hvis dette Beløb blev nedsat noget, kunde de faa Aldersrente af Staten og derved mere Pension, medens Kommunen kom til at betale mindre. M. H. t Arbejdet i Skovene, maatte det nu, da Afstandsbestemmelsen var ændret, være en absolut Forudsætning, at de udenbys Arbejdere snarest blev ombyggede med Folk fra Kommunen.

Niels Barnow mente ikke, det var nogen absolut Betingelse, at disse Folk skulde afskediges, men kun at man fortrinsvis beskæftiger Byens Folk. Det drejede sig om 6 Mand, og der vilde næppe blive Vanskeligheder for de 5 Arbejderes Vedkommende; men den sjette kunde daarligt undværes, da han boede lige ved Skoven og var en Slags Opsynsmand derude.

Indstillingen vedtoges.

Formanden meddelte, at Byraadet var indbudt af "Jydsk Naturvidenskabelig Selskab" til at se de nye Samlinger i Læssøesgades Skole førstkommande Søndag.

Uddrag fra byrådsmødet den 9. november 1922 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 483-1922)

Indstilling fra Lønudvalget angaaende Rengøringskonernes Lønningsforhold.

Følgende Indstilling forelaa:

"I de af Byraadet vedtagne Ændringer i Overenskomst med de kommunale Arbejdsmænds Fagforening er Lønnen forskellig for løse og faste Arbejdsmænd, hvilket har medført, at

Kommunens Rengøringskoner, som i H. t. Overenskomsten af 19. Novbr. 1921 lønnes med 20 % under den til enhver Tid gældende Timeløn (Grundløn uden Dyrtdstillæg) for Kommunens Arbejdsmænd, har gjort gældende, at deres Løn vil være at beregne efter Lønnen for faste Arbejdsmænd.

Imidlertid har Udvalget forhandlet med Rengøringskvindernes Organisation, og er man under Forbehold af Byraadets Approbation blevet enige om fra 1. Novbr. 1922 indtil 1. April 1923 at fastsætte Lønnen til 68 Kr. pr. Maaned, uden at den Aftale iøvrigt i Fremtiden medfører Ændring i den fastsatte Bestemmelse om, at Lønnen skal ligge 20 % under Timelønnen for Kommunens Arbejdsmænd.

Forannævnte Aftale fremsendes hermed til det ærede Byraads Afgørelse."

H. P. Christensen forelagde Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

